

sunt super omnia opera tua. qui cui volueris
immo omnibus misereris et qui gratiam et misericordiam
in quacumque hora peccatorum ingenuero mihi dare possier velis. subiectus corpus et
animam / vitam et opera res statut et tibi mea nec
non omnes et singulorum misericordie adherentes
seu adherere volentes protecti et generaliter abun-
dantissime bonitatis et misericordie deus pater
pater unigenitus Iesu Christi et spiritus orphano-
rum paracelite idem ducat trinitas benedicta.
Protestor etiam quod per te orationibus mee
deuotioem aspectibus tuis sepius publicare
ac mores et vitam auxilio tuo, quanto celerius
potero corriger et emendare volo. **R**ogo
etiam te fili dei crucifixum ut lateris tui
vulneris signo. quo illa in cruce pendens
orationem pater ignosce illis quod nesciuit quod
faciuit consignasti et in qua parte tua reueren-
tia es exauditur. hanc etiam orationem meam
ad divinam protectionem misericordie clem-
eter consignes et ea misericordie multe faces
redigneris efficacem. **R**equireres te sacer-
dicia Johannes quatinus per te meam orati-
onem. tibi commissem virginis matri cum ero;
ratio per me publices. **E**t tu regina mis-
ericordie ea cum omnione per me pectoris et rube-
rum tuorum. quem genuisti dei filio notifices.
Cum quoque fili clementissime ea patri cum
oblatione pro me passione sanguinis vul-
nerum tuorum et mortis offeras acceptabiles
quod facias almetrinitati ut per eam et talia pie-
tatis opera gratiam et misericordiam peccatorum
remissionem veniam requierit vitam merear
semper eternam. Amen.

Equitur. dato

O apostolorū: q Via iusticiā meam tanq̄ fragili! rati t̄ demeritis tuis intolerabilē decimas: ad tribunal misericordie mee tā q̄ ad supiore iusticie sub spevenie humi liter appellasti. Idcirco qr̄ i misericordia teredemi in misericordia te saluū feci / misericordiā docui / misericordiā t̄ nō mor temvolui. misericors sum / misericordiā lōganimis t̄ multū misericors / immo sum pat̄ misericordiarū. Et quia regina glorie mater misericordie / mater mea astat ade xtris meis / pro te bona loquēs / t̄ misericordiā postulās / cui nō est mibi fas aliquid denegare ob reuerentiā pietatē multitudinis misericordie mee. t̄ intercessiōnēs matris mee. o in gelectorū / gratier misericor

die in gloria pticipum. Appellationi tue
misericorditer deferō / te ad tribunal mi-
sericordie mee. clemēter admittō. tibi q̄r
misericordiā conseqr̄is. oīm diez vite tue
terminū pemptorii ad psecutōe mīez ip-
sius assecutōe assigno. Ac laram cōtra te
sententiā iusticie mee. p̄picus relaxo. Ita
vt si v̄sq̄ in finē misericors fueris / miseri-
cordiam mī meā quādo aliquādo pecces.
a te non dispgam vt damnē. neq; nocebo
in veritate mea / vt abh̄ciām te in finez sed
pro peccato vapulabis. sed tamen non
peribis. **Finit**

Tractatus eiusdem . x.

deoratōe suovalore? **T**rima pars:

Oportet semper orare et non deficere,
Scripsit Tullius accuratissime
commentarii fratri suo de petitioe
romani cōsulatus suadēbat in omni loco
sedens et ambulans recogiter secundum assidue,
Quis es tu quod petis quid petis et a quibus
petis Subiit animū scriberet tibi germa
ne carissime de petitioe non terrestris cōsu
latus sed celestis incolat Ad hoc enim pro
fessionē tuā vocatōe tuā sacerdotiū tuū
dedicata esse memineris Proponas igit
in omni meditatioe tua in omni opatōne
tua loco et tempore quis et quales quod oras quē
vel quos oras quid vel pro quibus oras
Letetur quodlibet istorum constringito sub
consideratione quadruplici ne confusione in
finita quedam metris euagatio parturiat.

Dicitur quædam melis euagatio parturiar,
U^{er} q^{uo}d es qui oras? Si ad p^{ri}pia me
rita respexeris/ incert^{us} es an amore &
odio dign^{us} sis. Incert^{us} idcirco an tremen
da cadat super te illa sententia. Cum is q^{uo}d di
splicet inquit beatus Greg. ad intercedendum
mittit/ irati anim^{us} ad deteriora prouocat,
Porro certus dicere poteris cum Isaia
D^{omi}nus iusticie nostre q^{uo}d si pann^{us} m^{er}trua
te. Certus p^{re}terea dicere potes cu^m Daniele.
Non in iustificatiōib^{us} nostris p^{re}sternim^{us}
pc̄es nostras aⁿti te nihilomin^{us} tibi cōsci^{us}
esse potes si fidē. si spem. si dilectōes. si do
na tibi cetera quedā cōculit de^s. que scire
que recognoscere potes esse grat^{ia} data. q^{uo}d
uis si grat^{ia} te faciat: et nō potius p^{ro}fundat
ingratitudinē tuā. prorsus ignoras. Ora
tamen in meditatiōne tua/ cu^m humilitate/
et virtute dono^m celestū gratis datorum.
q^{uo}d p^{ri}pia motus illorū est impetrare ma
gnā. sicut fidei etiā ifo^m misericordia mira cl^a

De oratione.

sicut spei liberatōem impetrare. sicut dilectōe reciprocā extorquere quo dāmodo. Juxta illō puerib⁹. Svis amaritam. Et ita de reliquis virtutib⁹ donis būtudinib⁹. suo modo dici p̄t. et hoc q̄ la te pateat vides. Scđo. recogites in ipa meditatōe tua. professionē in monasterio. et in sacerdotio consecratioem. videbis te constituit̄ peculiari dedicatū. et sis re luti questor aliquis. qui pro languētib⁹ et indigentib⁹ in hospitali magno rot⁹ orb etiaz v̄sq; ad carceres purgatorij. querere debeas elemosinā. nō tā corporaliter q̄ sp̄ ritualiter sustentant̄. Petas igif ne respi ciatur indignitas tua. ignavia tua. alie na miseria. pro cui⁹ subleuamine q̄ris mi sericordiā. quā vt nō impedit̄ p̄pria miseria tua. supplex pete. D̄roinde tertō ver setur meditatio tua. in quibus verbis vel opibus oras dei. Nam m̄la sunt priuile giata. q̄ sortiūt̄ efficaciā nedū ex operan tesed ex quadā vi operis opati. prout in eucharistie cōsecratōe et sumptōne alio rum sacramētōe ministratōe quādā vñ suscipiūt. ex parte diuinis et ecclastici man dati. Sicut et oratio dñica quā deus p̄ se fecit. Sicut hore canonice vel cetere ora tōes. quas ecclia dicendas instituit. Alia etiā sunt opa. pro quib⁹ indulgētias pon tis ex dedit. Dic igitur deo. dic ecclie. Exurge in p̄cepto quod mādasti. Denū q̄rto meditatōe tuam cōuerte quorū sis mi nister. ad orandū videlic⁹ deū missus ins titutus. rogat̄ vel obligatus. Sit hoc et generis p̄pinqūitate. sit ex elemosinā. sus ceptōe. sit ex amicicie vicissitudine seu re quisitōne. qm̄ si mittētes sunt in grā. quē admodū sunt omnes in carcere purgatorij et plurimi ex hospitali magno p̄ntis secu li. tua nō erit ingrata neq; prorsus ineffi caporat̄. etiā si peccator sis. Dat exemplū dū mittit p̄ seruū neq; ad dño bone inten tōis elemosinā. perentib⁹. Vides igif quis et q̄lis sis q̄ oras. qz donis gratuitis nō omnino cares. Nam mediator institutus es. qz dei p̄ceptū et ecclie mādarū et the sauz habes. qz ab alijs missus et iussus es.

y. **H**Acterū principale qd̄ ipsa tibi medi tatio tua debet suggestere est. quē vel quos oras. Et quidē de omnipotenti dei immēsa liberalitate. cui p̄priū est misereri semp et parcere. qui omnipotenti suā par tendo maxime miserādo manifestat. cu

ius indulgētis. nulla peccatorū. nulla fla gitior. nulla sceler̄. quantūcunq; multi plicato. uenormitas. supari valet. Dul tum. pfuerit hec ex intima cordis humili tate fide subnixa. viuaci meditatio erumi nasse. etiā vbi nihil in se qd̄ nō merito dis plicere possit inuenierit. Eterū. qz mos human⁹ hoc habet. vt mediatores et intercessores querat dū potens aliq̄s rogand⁹ est. Quoniam preterea recte. p̄nūciauit Dio nūius hāc esse legē diuinitatis. vt ad sup ma reducant̄ infima p̄ media. Tu iuxta cō siliū Job. ad aliquē sanctorū conuertere. Nō agere potes sub quadruplici medita tōne. Cōuertere igif ad aliquē sancto rū vel sanctā. qz deo primior est in glifica tōne. sicut et maioris meriti fuit. quem ad modū de anima tpi. de beatā virgine mas tre dei. de iusto Joseph sponso suo. de beato Jobanne baptista. et sanctis aplis. et de sublimib⁹ angelorū ordinib⁹. martirib⁹ et confessorib⁹. virginib⁹ cōtinentib⁹. sat is constat. Aut ideo certe scđo ad aliquē sanctorū cōuertere. qui familiariori qdaz deuotōne tibi cognit⁹ est. vt patron⁹ ecclie in qua baptismū suscepisti. aut in qua beneficū vel ordine sortitus es. vel cuius ingressus es sanctū templū. Est orādus p̄ terca sanctus cuius nomie insigniris. Est orāndus ille cuius virtutes et vitā mirari soles et colere cognitā ex litteris. Deniq; mira fiducia semp adorādus est angelus proprie custodie deputat̄. Aut eterio rursus ad aliquē sanctorū cōuertere. p̄ ne cessitatib⁹ aliquib⁹ subleuandis. vel p̄ im petranda speciali quadā gratia. qui sanctus vel sancta privilegiatū donū recepisti. se memorat̄ a deo. vt pro talib⁹ opem ferat. Diuisiones enī gratiarū sunt. sicut tradit apostolus. qd̄ rerū est nedum de viatorib⁹. sed etiā beat̄. Hub quo respectu canit ecclesia de quolibet sanctorū. Non est inuētus similis illi. Proficit insup q̄rto si reuoces ante mētis oculos cōuersatō nem aliquarū personarū. siue mortue sunt sine viuētes. quā probatā esse vel fuisse co gnoueris. Hibil enī impedit̄. quo minus oratio nostra cōuertat̄ ad h̄mōi personas peculiariiter et secreta quadā deuotōne. q̄uis ipsas nō canonisauerit ecclia. In qui bus qd̄ aliud veneramur. q̄ reluentē in eis multiformē dei bonitatē. Queybicū. et qualiterū q̄visa fuerit apparere p̄

absq; periculo coli: et suscipi deuoto mensis amplectu. **C**omplectit hec meditatio pueros innocentes nostri generis quos iō constat saluatos quonia in gratia baptis mali mortui sunt. **C**omplectit et parētes nostros et affines alios in q̄b gloria quā eos habere pie credim? naturalē et ingenī tum amorē nō tollit sed pficit et auget.

Recogites ad extremū in ipsa mediis. **N**eatōne tua quid vel pro quib; oras. Quem modū sub cōpendio reducim? ad quaternariū. **Q**uidā sunt in gratia si, ut defuncti in purgatorio. vel plurimi viuētes in seculo: pro q̄bus est deo placens oratio: quēadmodū fit duz pro amico ad amicū deferit intercessio. **I**nueniuntur alij quorū laudabilis cōuerlatō plurimū edificat ecclesiā q̄ si caderēt fierent in horrendū scandalū omnū bene viuentū fabulam et derisum. **A**ut tales sunt quoz cōuersio valde pficeret reipublice seu xp̄i: anitati saltez ut in hoc nō relinqueret domin⁹ virgā peccatorū sup sortē iustorum vel populorū affictoriū. **A**lij sunt p̄ quib; est orandū quatin⁹ vbi supabūdauit delictū supabūder et grata. q̄ sunt supra modū peccatores p̄secutores et hostes acerissimi. **T**u deniq; sup om̄es et p̄ eō om̄ib; misere re anime tue placēs deo: pete ab eo vtrī as tuas dirigat. om̄iaq; tua consilia in eo p̄maneāt. **I**n sup qđ ab eo postula. i. solidum et stabile bonū eterne felicitatis. **R**eminiscere cōfōrmiter ad hanc meditatiōnē tibi coniūctorū quonia qui suorū et matrem domesticorū curā nō habz in oratōne sua: fidem negauit. et est infideli deterior. **S**icut in omnib; et pro omnib; cardo desideriorū tuorū et orationū. voluntas dei bñ placens et pfecta. **E**xaudiāt p̄te cardinē hunc desideriorū tuorū quomodo libz di sposuerit deus. p̄arma iusticie a dextris. p̄ speritatis et sinistris aduersitatis. p̄ insamia et bona famā: et facis est. **N**oc tandem p̄ cōperto tene: q̄ p̄missē consideratiōnes et similes proficiūt apud eos qui seipso ad oratōm cōtinuo vñ voluerint extenderē siue exercere. **Q**uēadmodū **C**icero tull⁹ protestat: dum eloquētie p̄cepta tradit dicens. q̄ si deest exercitatio: modicū vñibilis proficit. hoc mltō magis obseruāt: dum est in p̄ceptis de orādo deū. alioqui verba sūt surdo. et lux oñdit ceco. **E**xercitū vero si vigilāter affuerit faciat sibi ma-

teriā orōis denote rem oēm que sub aspe: ctuvel auditu vel alio sensu se representauet. **V**idebit subulcū post porcos recordabitur euāgelice parbole de filio prodigo et clemētissimo patre. videbit pauperē mē dicū et yclerosum recordabif euāgelice parbole de Lazarō et dīuite epulone. **V**idebit diuitē mīta sibi conqrentē in annos plurimos. **R**ecordabif euāgelice cōmina tōnis. **S**tulte hac nocte animā tuam tolent a te et que parasti cui erūt. **V**idebit filios hui seculi qui habēt consolatiōnes suas/ mltis modis. **D**editabif que sit cōsolatio quā parauit de diligentib; sc̄. **V**i debit etiam bruta anima quāta sollicitus dīnē sicut canes domestici seruūt homī. **D**editabitur q̄ iusto dei iudicio condēnāt homines inobedientes et ingrati deo benefactori liberalissimo. **S**ic in om̄ib; et p̄ om̄ia discurrat tua meditatiō et rep̄ies amplissimā et semp p̄ntem materiā orationis. **C**onsiderās igit attende et fac. q̄ niā ita tibi diligēti deū/ om̄ia coopant in bonum. **D**editare igit v̄i columba simplex et gemēs. et sit meditatio tua in cōspectu dei semp. **E**st autē meditatio fortis et ychēmens attentio et studiū ad aliquod inuestigandū per intellectū. vel degustandū per affectū. **S**ic meditari iubebat qui dicebat. **S**ustate quo ad secundū. et videte quo ad primū. qm suavis ē dñs. **R**ursus idem ps. ait. In meditatiōne mea exardeat ignis subintellige illuminans intelli gentiā et inflāmans affectōem. **Q**uod alter fieri neqt; si nō in vñū colligat se mēs nostra/ cōprimens et reprimens varios et vagos occursus et recursus/ inutiliū cogitationū somnio similū. manu districte redargutiōis. **T**andē ipsa meditatio que laborē habet et fructū/ vertet in cōtemplationē. que facilis erit vt cogitatio. sed nō vt cogitatio infructuosa sed fructuosior etiā meditatiōne. **T**unc enī per cōtemplationē/ videbis et afflues et mirabif et dilatabitur cor tuū. **N**am cōtemplatio est liber et expeditus mentis intuit⁹ in res prospiciendas vndequeq; diffusus. et in diuina spectacula suspensus. **I**nde sit vt sicut ali quis benē cōtinue meditans scribere cū laboriosissima tarditate. tandem peruenit/ vt celeriter absq; labore dum incipit bene scribat. scribens autem celeriter negs bñ neq; celerivnq; scribit. Ita de meditatiōe.

• Ee. 4.

De oratione.

celestium accipe. Junabit autem telectio erudies/oratio lactans/meditatio prout dictum est pasces. et contéplatio suauiter delectans, nutriens et diuinitus afficiens subsequatur;

7. Secunda pars:

Dultum valet (ut testatur Jacobus apostolus) de pecto iusti assidua; ut Cicero Tullius. sed celestis incolatus scripsi nuper tibi frater carissime: ex quo plectro siue inspecto/potest illa consequenter solui dubitatio que multos inquietat. Quid et quantū valeat oratio. si pro multis. si pro amicis. si pro se tantū quātum prōvno. pro inimico. p alieno. **E**ncidit autē protin⁹ distinctio de triplici facie petitionis/qua orans nitit impetrare. aut p modū fit liberalis et grāuitate donatōnis. aut p modū meritorie actōis. aut p modo satisfactiōne recōpensatōnis.

Rimū respicit liberalissimā donantis misericordiam absq; respectu ad merita quecūq; ipsi⁹ orantib; vel alterius pro quo fit oratō. Et quoniā sicut misericordiarū dei nō est numer⁹ pond⁹ vel mēsura. sic nō cadit sub nostra numeratōne. vel mēsura. quid et quantū quib; det. qui prior nos diligit puras gratuita voluntate ciuius voluntatis nō est querenda ratō. que frequēter. vbi supabundauit delictū. facit et gratiā supabūdere. Exemplū in rege qui suos incarceratedos dimittit quādoq; liberos absq; preciō vel mercedez absq; intuitu intercessionis cuiusq; facte/quia ad hoc ipm sue liberalitatis virtus trahit. Dic est frequētissimus apud sacram scripturam modus oratōis sanctorū patru⁹ atq; prophetarum:

Dorro si fit pecto p modū meritorie actōis. nūc nullus impetrat de con digno qui caret caritate. Qui vero caritatem habet/ eo (ceteris paribus) est efficacior oratio sua pro seipso. quoad p̄mū essentiale beatificū. p̄mēndū. quo feruor caritatis et conatus fuerit maior. Ceterū si de premio loq;ur accidentalē. siue sit ilud premiū eternū in celis. siue sit trāsito riū et t̄pale in terris. Dicimus cōformiter ad cōmūnē theologoz sc̄ntiā p̄ essentiale premiū nō inde minuit si actio meruit q; lecūq; tale premiū. qđ vocam⁹ accidētale.

Est autē tale illud premiū quod nō h̄z pro obiecto visionē dei clarā cum fruitione cōsequente eā. quoniā essentialis beatitudo/in duob; his actib; ab ecclesia ponitur integrari. **C**ōfestim ex hoc inferi⁹ oratio si p̄ quantū multis fiat. si p̄ alīs qđ se. si deniq; pro inimicis. ipsa tamē eq; li caritate premiū essentiale semp equale meret. **H**ecus de premio accidētali. eo p̄ provarietate petitionū. et meritum variatur. **V**nde plus de tali premio ceteris paribus mereb; aliquis pro vno qđ pro multis. et p̄ se qđ pro alīs. et p̄ bonis qđ p̄ malis. et p̄ amicis qđ inimicis. **E**xemplū de rege. qui ad meritū solū oratōis respiciens. liberat ciuius vnu captiuū qđ multis. et sc̄ipm orantē qđ alios. et amicū orantis ciuius exaudiens qđ inimicū.

Postremo si considerēt oratio fieri p̄ modū tertii. satisfactorie sc̄z recōpēsatōis/erit necessaria multiplicit̄ distinctio. qđ de illa similiter est inquisitio difficultior. **S**epatis igit̄ duob; respectib; pri mis ab ipsa oratōne/ dū in initivē soli diuine liberalitatē/ vel soli meritorier charitatiue actōni. **I**nuenim⁹ primo grās gratias datas. quib; innitit oratio sicut sunt fides et spes. etiā informes. **I**nuenim⁹ secūdo operū penalitatē sicut in ieunio sumpto generalē p̄ omni corporis afflictōne. **T**ertio iuenim⁹ operū fructuositatē in aliis. sicut est elemosina sumpta generaliter pro omni opere misericordie spūali vel corporali. **I**nuenim⁹ quarto operū dignitatē sicut est oratio sumpta generaliter p̄ omni eleuatōe mentis in dēū p̄ piū et humilem affectū. **Q**uinto iuenimus opera privilegiata in q̄bus est valor virtute opis operati. sicut in sacramentōrū misstratiōe vel suscep̄tōne. que virtutē habent ab institutōne et merito xp̄i. etiā vbi nullū adesseret meritū vel dignitas ministri. **I**nuenim⁹ sexto opera/alterū et aliū de privilegiata. sicut sunt indulgētie. sicut sunt benedictōes et ecclesiam ordinate. sicut oratōes vice sua facte. **S**ic demū oratōes per alios in gratia stantes fieri cōmisse.

Ponamus igit̄ aliqua cōformiter ad hanc sextuplicē distinctōem. **E**t p̄ mo q̄ ceteris paribus (sic semp sunt seq̄ntia intelligenda) Petition facta tanq; satisfactoria recōpensatio. nunq; ita valeret p̄ multis sicut prōvno. **I**stis enī fit iusticia

quædam cōmutativa tanq̄s precij ad precij
ut si duo sint in carcere quilibet pro decē
solidis expedit unus citius dum preben-
tur decem solidi pro se vno, q̄ si pro duo/
bus tantummodo donaretur.

Hipius satisfactoria recōpensatio
pro delictis quanto penalior et acer-
bior est: tanto ceteris parib⁹ fit acceptior.
et eo magis quo fuerit in eadē plus de vo-
luntario ratōnis. **E**st enī satisfactio. red-
ditio voluntaria alicuius alias debiti. **A**d
circo ponimus largo nomine/ triplices in
homine voluntate. **V**na sensuālitas. Al-
terā rationis inferioris. **T**ertiā rōis supe-
rioris. **O**buiat autē pena/volūtati sensua-
litatis. alioquin iam nō eēt penalitas/vol-
untas vero ratōnis/acceptat eā quādoq̄s
priuatue. quod sit duz non remurmurat
aduersus ipam sed tolerat eā sicut in pur-
gatorio. **Q**uādoq̄s vero vult positiue. qđ
sit dum ratio letanter eam acceptat: ita ut
nolit etiam si possit ea carere. sicut (verbi
causa) viatores sponte penitentes in ieiu-
nio sacro et cinere sicut eritudine corpora-
li. sicut iniuriarū voluntaria et discreta per-
pessione. sicut deniq̄s in tentationū spūa-
lium plusq̄ dici potest in quietudine. **H**a-
ber itaq̄s (sicut p̄clarē quidā ait) ipa tribu-
latio vocē orōis. et laz̄r⁹ tot lingnas ha-
bituit/quot vulnera toleravit. et.

Dicamus cōsequēter iuxta priorē dī-
stinctionē qđ opera que sunt alijs uti-
lia sicut elemosina/tam spūalis q̄s corpo-
ralis/satisfaciūt varie/iuxta fructū varie-
tatem/qui diriuātur in alios/pro diuersi-
tate illos recipientiū; Que vero sint et qđ
opera misericordie. satis vulgatū est. Atē
ditur hic obligatio. qua cōstringit ille cui
sit elemosina. vicissitudinē scilicet reddere
vvel orando vel ieiunādo vel aliquod ta-
le faciendo.

Dorro si cōsidereſ satisfactio que fit
p̄ oratōnem/secluso respectu ad cari-
tatem/illa frequēter habet sine forti medi-
tatōne vel vhemēti/iunctā cum ea penitē-
tiam/idecīo habet vīm satisfactōis. tamē
differēter/iuxta sui continuatiōes maiore
que fit tripliciter. aut actualiter. aut virtu
aliter. aut solū habituāl. **E**xemplū dam⁹
in simili. quia nō omnia possim⁹ sub hac
breuitate/plena ratōne discutere. **E**cce pe-
grinatur alijs ad sanctū Jacobū. hic am-
bulat nō nunq̄s et mouet cūm actuali reco-

gitatiōe sua sue pegrinatiōis. ambulat ali-
quando. sed de pegrinatiōe sua nihil reco-
gitat actu. continuat tamē motū in virtu-
te deliberatōis prime qua constituar pere-
grinari. **C**eterū definit a motu quādoq̄s
retinens actualē voluntatē sic pegrinatiō-
nis. quādoq̄s sicut in somno nihil actu cō-
siderat. **I**n primo casu est pegrinatiōis
continuatio/duplici cōtinuitate actualis/
ter/nature sc̄ et moris. **I**n secundo est cō-
tinuatio pegrinatiōis nature et continuati-
tate moris/licet nō actualiter sed virtuali-
ter. quoniā in virtute voluntatis p̄e con-
tinuat motū. sicut in motu lapidis p̄ elas-
psum a manu proiec̄tis/videre est. **I**n ul-
timō casu repitur discōtinuatio naturalis.
eo qđ motus cessat/remanet tamē cōtinua-
tio moris. quoniā non est apposita volū-
tas opposita que nolit continuare pere-
grinatiōem/sed in habitu semp manet.
Vnde cū illa dicātur cōtinua fm. **A**re.
quorū ultima sunt vnū/manet assidue cō-
tinuatio moralis/quantūcumq̄ fiat discō-
tinuatio in ipso actu naturali/dū non ins-
terrūpitur per oppositā intentōnem pris-
mer p̄cipiali intentōi. licet ipsa nec actu
aliter in animo peregrinantis remaneat.
Concludim⁹ ex his verissimū sentēcie do-
minis et saluatoris intellectū. Oportet sem-
per orare et nō deficere. **N**unq̄s enī deficit
oratio. que cepta est fieri p̄ actualem atten-
tionē. quin cōtinuet inesse moris siue gra-
tie. dum nō interponit sicut nec interpos-
ni debet/discōtinuitas opposite intentōs
nis vel culpe mortalis. **S**ic intelligitur
preterea illud apostoli. Omnia in gloriā
dei facite. Actu videlicet aut habitu. **S**ic
rursus illud magistrale. Qui bene vñit
semp orat. **H**oc est qui nō apponit in ora-
tione sua peccatū mortale. illa semp est cō-
tinua/vel actu vel habitu vel virtute.

Sloq̄mūr proinde de opibus priui
legiatib⁹ intelligere facile est ex docto-
rū traditōib⁹ qntū vel quēadmodū illa de-
se valeat ad satisfactōez. **C**redendū est pla-
ne qđ eucharistie sacrī cōtinet in se pleni-
tudinē oīs grē et meriti spūalis/nihilomi-
nus q̄ ad satisfactōez. p̄ reatib⁹ culpas/ cō-
stituit hoc sacramētu deus in nūero pon-
dere et mensura. ita ut sit valoris finitū. fi-
nitum vero in plures p̄tes diuisum resul-
tat min⁹ pro multis q̄s si cōferret in vnum.
exemplū iam datū est;

De oratione.

Hic de indulgentiis put sunt satissima
tacitio. Sic de alijs iudicandū cense
mus semp̄ presupposita circumstatiarum
aliarū paritate. Sic in sacramento peni-
tentie/ dāt gratia. et diminuit, vel omnis
tollitur pena/ virtute sacerdotalis absolu-
tionis/ si nō affuerit obex vel fictio. Insu-
per tradit sanct⁹ thomas q̄ est efficax. ita
sacramētū penitētie in fice accedēte/ q̄
recedente fictōe absolutio sacramentalis
sortit effectū suū. ita vt nō oporteat iterū
peccata confessā iterare vel repetere. pro-
portionabiliter ad dicta doctorū de illo q̄ ba-
ptisatur dū manet in actuali volūtate pec-
candi. qua cessante/ recipit baptism⁹ effe-
ctum. Hec opinio ⁊ si nō tenet cōmunicat
a doctorib⁹ ⁊ eget resolutiōe maiori. fauet
nihilomin⁹ plurim⁹ fragilitati nostre et
diuine pietati/ eo q̄vix sine fictōni alicui
ius admixtōne/ confitemur.

A. **Q**uisquis tu tandem es/ ordinatus ad
orandum/ nedū pro te sed etiā pro ce-
teris/ poteris in ipsa meditatiōe tua discu-
tere que dicta sunt/ vt ab obligatiōne tua.
te apud dēū ⁊ homines dissoluas. Nihilomin⁹
si quid in me consiliū est/ noli nimū
scrupulosus esse circa tue oratōnis nume-
rū pondus vel mensurā. Committe totū
istud deo/ qui tribus digitis potētie sapi-
entie ⁊ clemētie appendit molē terre. q̄ nu-
merat mltitudinē stellarū ⁊ omib⁹ eis no-
minavocat. qui numerū scit arene maris
Dic ipsi tota spei fiducia. Debitor sum
pat noster supra q̄s possit exiguitas mea
soluerem. Debitor quia me creasti. Debitor
qz immemor tui. vici⁹ me sordidās ptra
tua precepta ⁊ tamē mihi parcens peccan-
tem nō damnasti. Debitor itex proximis
quia de labore manū suā de sudore vul-
tus sui comedo panē in abundantia. Debi-
tor carni meer sanguini. Debitor oratib⁹
p me. Debitor lap⁹ g me. Et ita de reliq̄s
absq̄s numero. Tot igī pressus exactori-
bus quid agam. quo mevertā. domine im-
patior rnde pro me. **S**z qd respondebis
mibi/ recite prouisus si diuidas vnicuiq̄ il-
lud quātulūcunq̄ suffragiorū. qd offerre
paupcula mea p̄t. que quāta sit sol⁹ vides
Nolo calculū ponere cū singulis primis
⁊ benefactorib⁹ meis. Tu pro parte tua re-
cipias missam istā/ tu oratiōem tu bonuz
opus alterū. Tu sapientissime meritorū
⁊ suffragiorū ponderator. deus/ distribue

singulis prout vnicuiq̄ opus est ad utili-
tatem suam ⁊ liberatōem meā. Exemplū in
cūilib⁹ applico mihi. Debitor itaq̄ non
habēs vnde soluat creditorib⁹ suis. solet
vel cogit cedere omib⁹ bonis suis/ tam
habitatis q̄s habituris/ retenta necessitatē
rect⁹ sui/ prout ordinauerit iudex sine ad-
uocatus suis. Ita de spūalib⁹ cedo co-
ram te dñe et pie deus. **S**ed ad alios re-
deo. Legim⁹ in ritus patrū q̄ matrona q̄
dam romana nomie Delania/ visitans
heremitas in egypto/ obtulit vni trecentos
solidos distribuendos in elemosinas fra-
trū. Sed ille nec oculos quidē extulit ad
eam. sed sacculū uisit nutu suo reponi iu-
xta se. Quod mulier attēdens/ indigne fe-
rebat. qz illaudata remanerz ait. Pat̄ aspi-
ce. naz trecenti sunt solidi. Recete inq̄t ille
hec insinuares o mulier/ si id vel mihi vel
hominib⁹ tribueres. Cum vero tu deo tra-
dis hāc oblationē. superflū est q̄rere nūc
rationē. quoniā ipsi q̄ numerat multitu-
dinē stellarū ⁊ ei⁹ sapientie nō est numer⁹.

Hominib⁹ spūalib⁹ vt talia intelligat
possunt facilius inculcari/ sed aīali-
bus qui nō sapiūt ea que sunt dei/ nisi p
compatōem ad sua carnalia/ maior hic la-
bor est. Bonam⁹ tamē pro vtrisq̄ pro car-
nalibus ⁊ spūalib⁹. paupculas p̄sideratōes

Edicam⁹ pro p̄ia. O glorio celestis
premiū cēntiale sicut excedit in valo-
re liberatōez qntālibet tpalis pene. sic me
ritū talis premij/ liberationē quantālibet
excedit hīmōi pene. **H**oc dicit aduersus
carnales qui nihil vidētur in suis donatō
nibus seu petitionib⁹ alīnd magis atten-
dere/ q̄s modū recompēsatōnis satisfacto-
rie. Alioquin non ita vellent (vt sic dicā-
mus) ipsi mercari. de numero scilicet missas
rum a quoq̄cūq̄ dicātur. de numero psali-
morū et similiū. Quoniā potest aliunde
fieri/ vt p̄ modū meritorie actōis vel eni-
am liberalis impetratōnis per homines
viuentes in fide spe et caritate. amplius ⁊
longe dignior potest remuneratio cōqui-
ri/ nēdum pro glorio celestis adeptione/
sed etiā pro penarū quibus obnotū sunt
liberatione. Etenim quis nesciat sanctos
et sanctas quozum statui repugnat actio
satisfactoria/ plus sepe nobis peccatori-
bus imperare devenia. plus de indulgē-
tia a pena et a culpa/ quam faciat nostra
viatorum quantalibet afflictio. **H**oc in

parabola vinee notauit xps qui venientes
ultimo cu sine spe mercedis illud agebant/
remunerauit ut primos diurno pductos
denario.

Hecdamus p altera cōsideratiōē q̄ pi-
culosum est / et stultū / et de symoniacā
prauitate vēhemēter suspectū. tam in dan-
tibus q̄s in recipiētibus / coartare / limita
resuas oratōes aut suffragia / ad aliaz vel
ad illam dūtāxat psonam / dum dāt aliqd
emolimentū tempale. aut sic dicēdo v'l in/
tendēdo / q̄ huius misse suffragiū vel hec
oratio vel aliud / valeat solū tali. Istud pla-
nelicitū nō est neq̄ potest fieri neq̄ debet
quoniā vere enūciavit q̄ dicit. **P**articeps
ego sum omniū timentiū te et custodiēti-
um mandata tua. **I**n sup adīcim⁹ con-
sideratiōē nostre. q̄ piculosum et stultū est
homī semet ad suffragia alīs ferēda obli-
gari / recipere tempalia pro se / ultra sustenta-
tōem honestā sui status prout sapiens iu-
dicabit. Itaq̄ sicut opus satiſfactoriū nō
valet tantū p multis sicut pyno vel pauc⁹
sicnō potest talis eque satiſfacere p deleto-
ne reatus plurimo p / quicadmodū deleret
reatus propriū vel paucorū. **H**inc est q̄ nō
absoluī dicendo missam vñā dum se ad
plures et pro plurib⁹ obligauit. **A**lisi forte
tal is intercesserit obligatio / que discretōi
et bone fidei dicētis cōmissa. sit / iuxta ne-
cessitatē aut pie vtilitatis qualitatē. **A**t-
tēdēdo q̄ obligat⁹ ad duas missas modo
predicto / p̄t per alia suffragia facere cōpē-
satōnem pro se et suis. ita tamē q̄ bona fi-
des semp assit. **E**t est bona fides fm **T**ul-
lium vñā agerer nō fingere aliud. **V**el for-
te illō melius dicere bona fide. aliquē qd
agere / dum facit illud qd sibi recte velle fi-
eri. aut qd aliis pro quo fit / deberet recte
sibi fieri velle. **S**i cōmandantis sic legan-
tis intētio seruāda est. fiat tamen etiā hoc
vtiliter superioris prudētioris q̄s p̄silio vel
assensu.

Cōde q̄ oratōes p ecclesiā aut supjōz
res imposite. sicut sunt boze canonī-
ce. sicut est penitētia imposta. sicut sunt
suffragia pro qbus dāt indulgentie: pl⁹
(ceteris parib⁹) proficiūt q̄s peculiares in-
stitutōes. **D**eberet autē indulgentie dari dis-
crete pro pia vtilitate ad ecclesie edificatō-
nem. ac recipi cū vera penitentia. prenia
pura cōfessione sicut placet aliqbus. aut
lascē habita in pposito. alioquin credens

aliter dare vel recipere decipit. **E**nenig ni-
hil post caritatē ita p̄ficere videt in oratō-
ne quantū orātis humilitas que nō in in-
stificatōnib⁹ suis p̄sternit se aī dēū. q̄uis
intēdere iustificat̄ iōi sue nō omittat. non
tamē in ea sed in liberalitate dei reponat
spem suā. **D**ec autē hūilitas haberi putat
ab aliqbus tota facilitate. qz sic verbo: vel
oratiōē profitētur esse faciendū sub potē-
ti manu dei. sed eā in affectu trahere sumi
medīcūtatis et soli diuini muneris ex-
perium. qui supbā et stultā hūani cordis
presumptōez satagūt cuicere. **O** quorū
pressa. quotiēs obruta pede sancte decuo/
tōis resurgit ocius pētis hec supbie. **N**e
q̄ tamē efficaci⁹ ad normā humilitatis le-
gitimā venit. q̄ si accedit hō ad cor altū et
exalteſ deus in cōsideratōe iudiciorū suo/
rū recognitādo q̄tēribilis est in cōsilīo su-
per filios hominū. qui cū vult misereſ et
quē vult indurat. apud quē nemo scit an
odio vel amore dign⁹ sit. **A**ttēde tu q̄ sup-
bis. qm et tua conditōne totalē infect⁹ es
fili⁹ ire et massa peccati. **V**trū vero te tuus
creatoř iudeo relinquas in p̄tumeliā
qd p̄t ex iusticia. vel an efficiat vas in ho-
norem pro sola mia / tu p̄orsus ignoras.
Ve aut̄ tibi si te non purificauerit vñq̄ in-
finē. si p̄ iusticiā semora mia teipm diundi-
cet. etiā si quid gratie babes vely virtutē qd
pfecto nō a te sed ab ipso suscepisti. **N**oli
igif gloriari noli sup alios extolli. q̄si tu
hec nō acceperis. q̄si preterea nō inde gra-
uor; supplicio digne flagelland⁹ sis. si in-
grat⁹. si alioz contēptor extiteris.

Sed redeam⁹ ad orōez. **R**efert seneca
regē antīgonū r̄ndisse cūdā infime fortu-
ne hoīm-dūm peteret ab eo obulū. **N**on
decet inq̄ regem dare mun⁹ tam exiguū.
Petivit ciuitatē. r̄ndit ipm nō esse tanto
munereditandū-cū tñ possaret rex dare ci-
uitatē. et ille vt paug obulū recipere. **E**n-
dit hec narratio: vt in qm̄ peccitōne sim⁹
memores indignitatis nostre audēamus
tamē petere magna nō p recipiētis. p dos-
natis dei summa libalitate. **H**uic innata
opoz̄/tora fidei fixa spe cardo desiderio
rum petitionūq̄ nrāp. qz verbum dei est.
miserebor cui miserebor. Propter qd for-
maz nobis orandi dedit. **H**imitte nobis
debita nostra sicut et nos di. de. nostr⁹. **D**i-
mittim⁹ et nos debentib⁹ nostris. sicut di-
mitti nobis volum⁹ et optam⁹. **V**olum⁹ at-

Decoratione.

Si recte volumus ita nobis debita dimitti primo. ut nō damnemur. dehinc et punitionē euadā. aut q̄ illā spatam patiens tias conditā habeam ad correctōem. nō ad deterioratōem nostrā. **V**elis ita de q̄libet proximo tuo. alioq̄n time qđ dicitur. **E**t oratio eius fiat in peccatum. **E**t illud. Serue neq̄ nōne oportuit et te misereri cōserui tui. **F**acile enī dimittit oia. qui se mortis eterne debitorē esse vel scit aut formidat. **C**eterū plus in alienis q̄s tuis oratiōib⁹ fiduciā habē. caritatē habē. et dices ex sententia. **P**articeps ego sum oīm timentiū te et custodientiū mādata tua. siue in celis siue in terra sunt. **C**onstitutas an faciē consideratois tue. dū lūcer. dū tps est miserendi. dū nō declinavit de⁹ in ira a te seruo suo. quoniā totus desiderabilis. totus amabilis est. nullus ad suppliciū habito respectu. qui carnalē qui ad se reflexū sapit amore⁹. dicitur cum Job. **E**tiam si me occiderit. tamē in ipso sperabo. **S**ic erit orō pura sic digna diuinō conspectu. sic diliges deū et teipm propter deum.

Hec interim habui que de oratōis va
lorē sub aspectu multiplici differere. quā expediti⁹ est corde puro simplici⁹ frequētare iūgiter/absq̄ylla (ut expressuz est) intermissiōe. q̄s curiosa scrupulositate velle digitis (ut dicit) appendere cā quā uis et hec doctrinalis inq̄silio. nō sit oīno fructu carēs. Inueni in ea p̄cipue. ne in tantis obligatiōib⁹ orationū pro alienis se quis inuoluerat. ut inde tpaale subsidium subsequat. neq̄ tanq̄ p̄ precio qđ est sacri legiū symonie. neq̄ tanq̄ p̄ sustentatiōne sua plus debito. qđ ad avariciā pertinet. et turpē questū quis notaref. **S**it pietas alienē miserie. sit ipsa caritas. sit deuotio. sit amicicie grata vicissitudō. sit zelus aīarum. sit eterne vitereturib⁹. sit allocutōnis diuinē dulcedo. dignitasq̄/precipu⁹ um sit motiū oratōis tue.

• Tertia pars:

Descendam conseq̄nter ad p̄icla
d̄res casus aliquos. qm̄ sermones
vniuersales in moralib⁹ (dicente
Aristo. et teste experientia) minus plūnt aut
erudiūt. quēadmodū videre est in p̄ceptis
medicine. **N**eque tamen opozet tentare de
singulis particularib⁹ qm̄ infinita sunt. et

ideo nec differere necesse. **S**z in primis sicut directio cordis tendit et terminat in deum. sic et ab eodē habet ortū. **A**udi Jere miā. **S**cio dñe quia nō est hoīs via eius. nec viri est ut ambulet et dirigat gressus suos. **H**inc vñus sanctoꝝ. Pet̄ (inq̄t a deo filiū suū instruens). ut vias tuas dirigat. **H**ec igit̄ petitio qm̄ simili dirigi h̄z a deo orabat. **p̄pha**. **D**irigat dñe oratio mea sic incēsum in cōspectu tuo. **Q**uā directiōis necessitatē attendēs. **p̄beta** tribuit illam deo dicens. **C**ōfitebor tibi dñe in directōne cordis. **E**st igit̄ scitu dignū. que sic illa oratōis licet incēsum/directio. **E**videtur q̄ sit intētio cordis in deū vel erga deū. que intētio dum manet recta et imp̄turbata sicut virgula sumi incēsi sursum tendētis. tūc est oratio recta. dum vero p̄ irruentiū fantasiarū et cogitationū venit per obscura et depressa desideriorū sensuallium nubila agitat rumpit dissipatur. et cadat a rectitudine necesse est. **N**ihilominus interruptio talis nō semp̄ est viciosa. vel cursus penitus in deū oratōis impenititia. **U**nde potest sub distinctō fieri sermo de intentōne que req̄ritur et sufficit in oratōne. **V**el sub alio forte nomine cōmūniori de attentōne vocalis videlicet orationis. ut in prolatōne hymnorū cantico rū et horarū canonicarū. **H**ec enī questio diuinū cedit in ysum.

Est itaq̄ multiplex attētio sine intētōne cordialis directio. una actualis. alia habitualis. alia quasi media scilicet virtualis. **R**ursus harū quelibz dīvidit. quoniā alia ferū in solas voces et verba. Alia in verborū significatiōnes. Alia nec verborū formas nec significatiōnes attendit. s̄z in affect⁹ aliquos circa celestia et diuina trāsit. et hoc siue in bono sycl i yīciosos et malos. **D**icit̄ iuxta hoc p̄rio. q̄ attentio actualis ad verborū significatiōnes non requiri ad oratōis directiōem. **P**erspicu⁹ fit hoc in laicis dicentibus yīl audierib⁹ ea quorū significatiōnes penitus ignorat. ut sunt septē psalmi et missa. **D**icit̄ conseq̄nter q̄ actualis attentio circavoces oratōis verba. nō semp̄ requiri ad oratōis directiōem debitā. aut ad sufficientē cōtinuatōe. alioq̄n nulla esset in via aurix esset oratō nō discōtinuata. **E**xemplū legimus de quodā. q̄ volēs ruſticū p̄uincere de cordis istabilitate dū sit

oratio. nā ille deuotū se simulabat et atten-
sum pollicit' est se daturū sibi asini. si pos-
set oratiōem dñicam nihil aliud actualit
cogitā pficere. Qui mor' yr ad oratiōem di-
uertit/secur' de asini lycro'. cepit distrahi
in hanc cogitatōem si sellā habitur' erat
cum asino. Qui tandem ad se redies et se re/
darguens' instabilitatē sui cordis confes-
sus est. Exemplū aliud est de pegrinatōis
cōtinuatōne que nō reqrit assiduā passiu-
um suorū dinumeratōem neqz termini
quo pueniendū est actualē recogitatōem.
Addit' qz stat oratiōem sicut et pegrinatōes
discōtinuari quo ad eē naturale que cōti-
nua tamē erit in suo morali eē. Sicut et eco-
tra prout statim deduceſ;

Dhabituali attentōe ampli' loqua-
mur. qz illa videlz nō semp sufficit ad
cōtinuatōem oratiōis cōseruandā. Stat
enī aliquē esse. qz iam mltō tempe pposuit
actualē et habituali retinet in animo. di-
cere septē psalmos integralē et attēte. qui
vel nō dicet illos vel interruptissimē dicz.
tali interruptōe que h̄ia et morali oratiōis
vnirati. **H**abet itaqz quelibet actio mo-
ralis suāz cōtinuatōz morale. quare cir-
constantie ad bonitatē mor' reqsite sunt
apposite et retēte in h̄mōi actiōe. **V**ū autē
apponit circūstantia mala. morib⁹ cōtra-
ria. quāuis maneat eadē actio in esse suo
naturali sicut est idē mor' in pegrinando
varia' tamē in esse morali. vt siqz motuz
pegrinatōis cōtinuer ppter auariciā et ra/
pinā aut libidinis expletōem. **S**i vero in
ordiōvoce apponit circūstantia attentio
ni debite cōtrariā et incō possibilē scienter
cum pposito et assensu deliberato. tunc est
discōtinuatio moralis. secus si nesciēter et
inaduertēter hoc fuerit factū iudicabitur

Preterea dicim⁹ qz virtualis attentio
seu cordis directio nō interrupta de-
liberate p actualē attentōem sibi morale
contrariā sufficit vt oratio dicaf cōtinua
in esse morali vel moraliter. et si nō semper
naturaliter vel in esse naturali. **E**st autem
virtualis attentio quā genuit actualis. qz
transēte remanet eius virt⁹ in corde orā/
tis. que scz virtus. oratiōem sufficit cōtinua/
re etiā vbi cor euagaf actualiter et inadver-
tent circa cetera multa. **E**xperimentum hec
nedum quotidie sed in omni fere horā vel
momento. Exemplū naturale est in iactu
sagitte que mouet post quietē sagittantis

et nauis cessantib⁹ nautis. **I**mmo sic ha/
bet omnis ars perfecte habituata/ qz freqn-
ter in actione sua nequaqz deliberat. **D**o-
cent hoc cithariste scriptores. et mechani-
ci alij fere omnes:

Alicimus consequēter doctrinā vti
hem ex pmissis. Quisquis orat voca-
liter oratiōez quā tenet exoluere (quia de
voluntarijs non oportet repetitionē fieri.)
si pcpit orans p euagaf nec attendit ad
verbā vel ad sententiā. Si facit hoc ex inad-
uertentia et displicet sibi dum aduertit. ne
quaqz dicēd' est interruptere orationē nec
ad iterationē obligat. immo staret reitera-
tionē talem frequēter fieri nedū suguacu-
am. sed et nocuā. pcpue si in conuētibus
laborat. vbi societatē quib⁹ esset offendī/
culosum iuuare teneſ. **A**legz debet faci-
les sup huiusmōi inaduertēta et oblinio
nescrupulos sibi formare. alioqz nunqz
potest cor suū quietare. quia nitif ad ipos
sibile sibi p naturā vel pplexionē. vel con-
suetudinē vel fantasie turbationē. que nū
qz potest (sicut tradūr medici) quiescere. si
cut nec aeryel mare dum agitatūr assidui-
tate ventorū requiescēt. Addunt aliqui ra-
tionē dicentes. **S**imile est in naturā. que
sicut nouas semper de properat edere for/
mas naturales in materia. sic eadez a cele-
stibus influentib⁹ et intelligētias nouas
ingicer formas intentōales agitat ac re/
nouat in organis sensuum interiorū. que
sunt sensus cōmuni et fantasie et estimati-
uā. que in speculi similitudinē recipiūt ir-
radiationes corporū supiorum. et (vt vo/
lunt aliqui) intelligētiarū. Attamen quā
tum et quo usqz dictū hoc veritatem habe-
at. maiorē requirit investigationē. Qua/
cunqz autē ex causa proueniat. nos experi-
mento cōtinuo cernimus et sentim⁹. hanc
euagatōnis necessitatē. quā si toleramus
inuiti nec sentiōdo consentim⁹. securi su-
mus a peccato mortali; venialia vero om-
nia quis euaserit.

Nautem deliberato cōsensu rum
pimus attentōem actualē in
oratione. scilicet eam suspenden/
do quo usqz cessauerit actualis euagatio
vel attentio circa alia. quod fieri sepe pro-
dest et salubriter consultur. presertim dum
homo orat solus. vel cum illo qui eius
moram seu discontinuatōem tolerare pa-
ratus est. Exemplum. dum sentit aliquis

De oratione.

in orando. vehementer tractu cogitatiois boner honestes cur predicatoris faciendo. aut dum exteri inquirebant ab altero aliquo sup responsione sibi facienda siue dum rei domestice vel officiis propriis iminens vel geret trahit comoditas. ut eidem protinus intendat. Potest oras in his et similibus causis. ordinem verbaliter intermittere. aliquam diutius. aliquam breuius. et credere postmodum ad continuacionem. absque nulla precedentia iteratoe verboꝝ. quia state interruptione actus naturalis. moralis continuatio certa manet. neque fructu orationis prorsus auctor vel meritum. Porro si quis orationem agere debeat in coi licet in ecclesia sit. non supererit talis interruptiois actus alias libertas. quoniam non ita redire potest ad passum quem deseruit resumendum. Sufficit tamen in casibus multis bona quedam et pia causa. que non iterada esse que fuerit omisa satis excusat. Ut si unum aut duos vel tres versus alicuius psalmi dimiserit. si resumeat voluerit deinde turbabitur in alijs continuatis. Et ideo est consultius. cum quadam cordis penitentia ultra progrederetur. Hoc specialiter obseruandum videtur apud religiosos qui superiores eorum. talem eis indulgentiam concederetur. immo suaderetur. ne iteratorem faceret talem. que cōtem orationem magis turbaret quam sua resumptio solicita. et angustia pficeret. qua darta indulgentia. nulla sit transgressio. Addito quod non oportet in foro penitentiali dare formaliter illius quod omissum est repetiorem. ut prima pro prima. tertia pro tertiarum. sed sufficit quod aliquid equalens iniungatur. Addito preterea quod non leviter debet oras formare sibi scrupulos super obliuione illorum que perculit aut perferre debuit. quam memoria et reminiscencia non cadunt nisi super illa que per reflexionem super actus nostros vel cogitationes consideramus. Quales reflexiones non sunt continentur. nec ut fiat necesse est. Sufficit igitad cogitationes sibi vincitur facienda. probabilis plectura. Ratione denique si quis illa dum taliter que sub precepto cadit. scienter intentus est. per actualiter attentioem ad alia. et euagafdem orationis attentioni contrariam scienter et cum proposito. Sic quod aduertitur huiusmodi distractioem. et eam non curat repellere. sed vult progressi in orationem. talis vel peccat. vel resumere debet illud quod in tali voluntaria distractione prolatum est.

Enibilominus attendendum videtur in casibus nonnullis. quod non oportet orantem semper conari tota sollicitudine continentem cor suum infra verba et sensum vocalis orationis. quin tolerari possit euagatio quedam. seu potius cordis laxatio. sine forti conatu repressionis cogitationum. nunc hac nunc ille fluctuantur. Et hoc vel propter lassitudinem nature. et cerebri quādam turbationem. vel propter cursum velocem orationis. vel quia de sensu verborum illorum forte difficultum. apud pitissimos theologos nihil intelligitur. vel minus quam continentur. **G**unt qui pambulando sunt ministrati gratia vel desideris in oratione regulari tamē obtineri et contineri potest stabilitas cordis in orationis attentione. standendo vel sedendo. vel aliter honeste quiescendo. quam corpus agitando.

Hypostolus. vide
re de attentione que fit in affectu ad deum vel ad spiritalia aliqua. qualia non significant verba orationis que proferuntur. Ingerit quippe scrupulum apud nonnullos dictum Bernar. sup cantica. ubi prohibetur. attentionem quālibet ad alia quam ad orationis significata et verba. etiam si salutaris videantur. sicut exemplum datur de recitatione sermonum suorum. Et addit quod monachus debitor est omnium verborum orationis quod dicuntur vel cantantur siue a sua siue ab altera parte. Evidenter hoc alij dicere sub alijs verbis. volentes quod actualis attentione. coartetur infra terminos et limites orationis quam dicitur. ut si dicatur Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum. hoc et non aliud cogitetur. Et quāvis multa sunt in psalmis que nullā evidenter habere connectionem aut appropriate ad orationis materiam. nibilominus ostendit Hugo de sancto Victore. in tractatulo suo de oratione. copendiosissime sententiosissime composto. modos quibus oiam trahantur ad orationis formaliter modum. sed non omnium est doctrinā hanc. pempte in practicā deducere. Ut hī in questionibus determinatio difficultate habet plimā propter diversos orationis mores. Et ne quilibet usurpare sibi vellat per regulam generali. illud quod variis habet exitus. duz alij faciunt et facere possunt meritorie. id quod apud alios in deme. **T**ritū caderet siue in detrimentū. **V**nde primo dici quod cor assuetū et affec-

per contemplatioꝝ p̄t in alia sursuz rapi sta
revelversari. q̄sonat orōis sensus vel vba,
Cum eni finis et virtus orōis sit in eleva-
tione mentis in deū p̄ piuum et humile affe-
ctum. quisq; in hoc stat vel versat fructū
adipiscit orōnis. ita tamen. vt dū vocalis
oratio data sub precepto/ illa nō omitta-
tur. aut nō contēnat ab alio plata audiri;

Hi vero nō imminet tale preceptu vocis
exterioris salubrius aliquā dimittit verba;
lis orō q̄ profert. Aliq; in qua. qm̄ potest
humilitas loquēt̄ et verboꝝ sacramentū
supplere minoratōem in orātis affectu. et
nenim assuecat aliq; orōnem refugere
vel horre revocale. vel in labore tali satis-
facciōem penalē exoluat. seu penitentiale.

Videm p̄terea/ quē admodū pl̄imos
quos euagatio cogitatōnū passim occur-
rentium sine lege et ordine. nō impedit ex-
toto/ quin faciliter et cito cū dant operā se
recolligendi/ redeant ad recogitandū illat-
que vox oratōnis exprimēt. ita q̄ cito cor-
sic diuersēs a se. cito rursus ad se reuertit.

Sic longe facilis et diuini mēs assueta
contēplationi/ p̄t p̄ diversa p̄spiciendo q̄
quaversuz se circuferre. nūc in celo sursuz.
nunc in terra deorsum. velut in luce clara
positū cor ipsi. **E**cic nihilomin⁹ reuersio
cum omni facilitate in ea ipsa que p̄nūcia-
ta sunt aut que dicunt attendēda,

Sunt alia duo. vnu bonū. malū alterū.
vnu que cor impediūt ne dirigat actu-
alis attentio vel intentio sua. sup oratōis
sensum vel verba. **V**nū est meditatio et hec
quidē in se est bona qm̄ circa bona versat.
alioq; nō esset meditatio. sed mendax et cu-
riosa p̄scrutatio. **A**liud est fortis habitua-
tio que versat circa res aliquas terrenas
inutiles vel nocuas cogitando. vt philo-
captus cogitat de amica. auarus de lucro
vel damno. iracund⁹ devindicta. et ita de-

De secūdis istis. nō opor (reliquis,
ter dubitare quin impedimentū plu-
rimū afferat ad orōnis attentōnem/ talis
habitatio. ita vt qn̄q; nedum vnius psal-
mi versus/ sed totus psalmus. tmo vnius
bore spaciū que decatā velut in obliuio/
ne deponit. que tñ obliuio vel euagatio si
nō placeat. dū animaduertit. sed vinci q̄
ritur in reliquis/ nō obligat obaudit̄ ad
reiteratiōes faciendā de necessitate. quam
uis absq; peccato non fuerit. **N**on enī ca-
dit preceptū ecclesie super oratōne vocali

q̄ fiat cū actuali attentōnē. neq; de ea iu-
dicat̄ sicut nec obligat eā fieri ex caritate.
Oportet etiā q̄ deliberator perfecto con-
sensu non interrūpatur moraliter vocalis
oratio que data est sub precepto,

Pro orō de meditatio que est fortis et
vehemens cordis attētō ad aliquid
inueniendū. difficilius est diffinitive loq̄
et vniuersalit̄. **A**n videlicet meditatio cele-
stū bonoꝝ sine donorū. si voluntarie ad
mittenda dū vocaliter orandum est. Ut ex
empli gratia. dicat aliq;. **D**ñe ne in furo-
re tuo arguas me/ neq; in ira tua corripi-
as me. **M**iserere mei dñe qm̄ infirm⁹ sum.
Et occurret sibi in mētem. triplex iudicis
um dei. vnu in inferno. aliud in purgato-
rio. aliud in hoc mundo. **E**t trahet ipsuz
meditatio fortiter et voluntarie et studio
se. quatin⁹ possit fm̄ hec tria. duci in affe-
ctum cordis. horrendo iudiciū inferni. ti-
mendo iudicium purgatorij. querēdo iu-
diciū in hoc mundo. fm̄ misericordiā dei
dicens. **F**ac meū fm̄ misericordiā tuā do-
mine. et fm̄ iudiciū diligentū nomē tuūz.
Querim⁹ si talis immoratio fieri possit?
aut aliquādo debeat voluntarie tempore
orōnis debite. Nam si fiat inaduertēter et
absq; consensu deliberato/ constat q̄ non
obligat ad reiteratōnem. et min⁹ q̄ viciosa
habitatio. **E**t ideo apparet mihi et vi-
detur tutius esse/ attentis attendendis/ q̄
huiusmodi meditatio voluntaria non de-
beat admitti tempore oratōis debite. sed vel
deseri. vel in aliud tempus reseruari.

Quocirca visum est aliquibus q̄ mul-
tiplicatio/ tanta orationū vocalium/ qua-
lis obseruatur in multis religionib⁹. mi-
rabiliter impedit a perfectionis inquisitō-
ne que perducit ad cōtemplationem de cō-
muni lege necessariā. quoniam sicut cogi-
tatio vertitur in meditatiōem per fortē et
vehemētem cordis applicatiōem ad ali-
quid vnum. sic fit meditatio tandem con-
templatio per habitatiōnem radicatam
et multiplicatam. **S**ed qui potest capere
capiat. **G**unt itaq; rarissimi valde inter
homines tam religiosos q̄ seculares/ pre-
cipue in adolescentia et iuuentute/ idonei
ad contemplatiōnis adeptōnem. **D**ropte
rea sancti patres/ videntes imperfectū no-
strū et attendētes q̄ difficile est ocio bñ vti.
voluerūt occupatiōnē bonā dare hoīb⁹ suis/
fecerūt hoc in orationib⁹ et canticis mult⁹

De oratione

Amplius vero quidam obligantur assistere et tantummodo facientibus orationes vocales, quemadmodum sunt laici, vel etiam alii qui religiosi non obligati pro tunc coventu sequi, vel dispensatione vel ex pia et causa relaxatione, ut ad potiora se subleueret. Illi tales orationis tempore possunt in meditacionibus melius quo poterunt se exercere. Taliter erat Augustinus, qui delectabatur modo mirabilis in cantibus ecclesie bene sonatis, et influebant voces ille in aures suas, et eliciendo illabebat veritas in cor eius, nisi forte ipse tunc erat magis dicendus in contemplatione quam sola meditatione subleuerat.

Amplius si quis fuerit exercitatus in aliquo particulari modo contemplationis circa diuinum aliquid vel morale, tutius est quod in illo semper exerceat orationis vocalis tempore, quam ad nouam contemplationis speciem per meditationis nouum studium se conuertat. Differat hanc in gerere se volente cordis meditationem, in tempore aliud suspirans et gemitus quod eam tunc admittere sibi non conceditur, et dicat sibi in ipsis paup hominio. Melior est obedientia quam meditatione; potens est deus reddere vicem maiorem in id ipsum, et si non hic forte reddet, certissime tam in alio seculo, ubi servi gloriosi sine perturbatione qualibet nostri cordis ipsore tribueret.

Eninde cognoscantur obseruari omnes tam clerici quam laici, quos oportet diebus dominicis et festiuis interessere diuino servitio, quod non absoluuntur ab hoc debito dum scienter fabulationibus intenduntur, sed multipliciori reatu se costringunt, quia nedum non obseruant preceptum, sed et alios impeditunt, et in ecclesia sanctissimo dei tabernaculo scandalum in honorationemque faciunt, sent igitur sedeant, et si non vocaliter orando, saltem in modesta quiete et silentio animaduertant, considerantes ne dum ea quae dicuntur vel canuntur, sed que missicepagunt in ritibus et vestibus sacris, quod preterea in picturis presentantur, et ita de reliquis.

Denique attendat pro primis et alijs similibus dubiis resolutione diffinendis, quod doctores sancti priorum, utentes rhetoricae persuasionebus in aggrauationibus et cionibus et laude virtutum, non ita tradiderunt resolutiones moralium materialium, immo nec speculabilium, sicut doctores recentiores, qui per questiones et argumenta processerunt ad vitram premunt per decisiones, proprie-

magis insistendum est illis doctrinis quantum ad eruditorem intellectum, licet quantu ad inflammatioez affectus, efficaciores alie iudicentur. Addita hac sapientis admonitione, quod tibi precepit deus illa cogita semper, Quod non obseruant multi theologorum nostri temporis, qui de moralibus quasi de rudibus materialibus studere vel inquirere non dignantur. Sciemus inquit talia cum vobis lumus. Cum tamen nulla sit ad cognitionem bene et resolute scientia difficultior propter circumstantiarum innumerarum varietates, Nec a primo in hac scientia tam exercitatus, qui non inueniat quod nouiter quot die inueniat, quod prius non ita plane cognoscet. Sed et necessaria est cognitorum dei preceptorum impletio, alioquin deficiunt scrutates scrutinio, iusto dei iudicio, hoc permittetur. Similiter quod passionibus sit alius qui de moribus iudicat. Amen.

De decem confide

ratiobus eiusdem cancellarii In orando deum sum decem dictiones versus.

Oro patre, sancto spiritu, miserere, mihi et virginis officium denuo debitavis pietas

Oro ex affectu fide
humili in spe
reverentia caritate

Patre qui totus es
Potens
sapiens
clemens
Sapientia

Qui factus es nobis
Justicia
sanctificatio
redemptio
via veritatis vita

Sicut in quod est
Proximitas
officiositas
caritas

Miser ex oī pre
Supra
intra
sub et iuxta

Mister
Ab ecclesia
A sanctis
a potentibus viris
a merentibus mortuis

Vergit sub predicto
ne triplici si volo
Non criminari
Non damnari
Sed salvare

Regale
Sacerdotale
Spiritualis
Insigne sacerdotum genitrix
Nature
Forme
Mater
Piscine
Mundo
Finis
Occasionaliter
Dundo
Qualiter
Lame
Demone
Dam
Sepsum
Proximum
Invenimus et generis colligens.
Eplia.

equitur exposito

Cardinalium, super dominicos

Et uero id dimicabat

data tristitia et nos sumus

ad dominum nostrum. Ego

ad ipsius contumeliam

huius nos valentes duces

quibus nullus velut nos datum

ad hoc opus erat, et non

ad hoc opus erat, et non